

po osebni nadvladnosti nad učiteljstvom (to je gotovo, da jih ni!); ako je pa kateri med njimi tak, zaostal je za duhom časa, niti ne ume svojega poklica. Pripoznam da se dobe oblastiteljne osebe med duhovniki (to že ni res, Jaklič se je zmotil, vsaj je rekel ravno kar, da jih ni!) vendar se dobe take neznosne osebe tudi v drugih stanovih, da se jim vse klanja."

In tem ljudem se ne zjasni, ne odpro se jim oči, ušesa imajo zakapane z voskom, le jezik jih še kdaj izda, da so iz naših vrst. In kakšen halo ženó v svojem glasilu, v katerem zapišejo na vsakih 10 besed petkrat „krščanski“ in štirikrat „katoliški“. Ne vemo, kako uče ti ljudje, ko tako kriče, da mora postati šola krščanska in katoliška, na vsak način pa morajo zelo nekrščansko učiti, ko tako zahtevajo preosnove.

Mi se le čudimo dotičnikom, čemu vendar žive med tem grešnim svetom in v teh nekrščanskih šolah uče! Začemu!? Saj se da pomagati! Pojdite v različne redove!

Ophelia, pojdi v samostan! Tam se podrecajte z najbolj debelimi vrvmi in živite sami prečisti katoliški vzgoji, s pomočjo „kanarčka in brezovke“! Pa ste menda preveč posvetni, zato vam smrdi samostan! Konečno izrekamo še enkrat svoje najčistejše pomilovanje vsem, ki so že na limanicah, in vsem, ki še bodo sedli na to lovilo premetenih klerikalnih tičarjev.

K. N.

„Šola naj ne bo občinski pašnik!“

Dne 9. svečana napravili so „rakovski samci“ veselico na Rakeku. Prvotno bi se imela vršiti ta veselica v šolskih prostorih na Rakeku — ako smo prav informovani, po dovoljenji šol. vodje v sporazumljenji c. kr. okr. šol. sveta — in čisti dohodek te veselice je bil tudi namenjen revni šolski mladini, katera bi prav krvavo potrebovala podpore. Toda „samci“ so obračali, cerkniški kaplan, recte rakovski katehet je pa obrnil. V „Slovenca“ je ta gospod poslal nekakov „Poslano“, v katerem je na dolgo in široko razkladal in tolmačil razne postave, ki govore, da predsednik krajnega šolskega sveta nima nikakor na svojo pest odločevati, kako naj se vporablja šolski prostori. Dalje je trdil in dokazoval oni isti gospod katehet, koliko pohujšanja (!) utegne nastati med šolsko mladino, ako zve, da se je po noči v istih prostorih, kjer se po dnevi poučuje, pleše, kjer se „najčesteje pričinja nenravnost“ ter zaključil svoje poslano s klicem: šola ostani kraj za vzgojo mladine. Čez dva dni, ako se še prav spominjamo, zagledalo je v „Slovenca“ zopet neko „Poslano“ beli dan, v katerem pa protestujejo rakovski župan in dva odbornika zoper to, da bi se šolsko poslopje, katero vzdržuje in oskrbuje občina, vporabljal za druge namene kakor za onega, za katerega je namenjeno.

Ako smo prav poučeni, je c. kr. okraj. šol. svet uničil svoje dovoljenje ter prepovedal imeti veselico v šol. prostorih.

Deputacija rakovških „samcev“ se je na to podala osebno k referentu c. kr. dež. šol. sveta, da intervenuje, a ta se je izrazil, da temu ne more nikakor dovoliti, šola ostani šola.

Zastopali smo že od nekdanj to stališče, da šola ostani šola, da naj šola ne bo „občinski pašnik“ in radi tega se popolnoma strinjamo z g. katehetom iz Cerknice in se mu še zahvaljujemo, da je spravil to pereče vprašanje

pred „forum“. Vendar opozarjamo pri tej priliki vse tovariše nadučitelje oziroma šolske voditelje na ono odredbo, katero je prejelo vrlo „okraj. učiteljsko društvo logaškega okraja“ v to svrhu od c. kr. dežel. šol. sveta za Kranjsko dne 12. sušca 1900, št. 297, glaseča se: „Der k. k. Landeschulrath hat mit dem Erlasse vom 11. März 1900, Z. 297 eröffnet, dass im Hinblick auf die Bestimmung im zweiten Absatze des § 29 der Schul- und Unterrichtsordnung vom 20. August 1870, R. G. Bl. Nr. 105 die Erlassung eines besonderen Verbotes, betreffend die Benützung von Schulräumen für einen ihrer Bestimmung zuwiderlaufenden Zweck nicht nothwendig und vorkommenden Falles es Sache der Schulleitung ist, auf die Befolgung dieser Bestimmung zu sehen und eventuell Fall für Fall Abhilfe beim k. k. Bezirksschulrath zu suchen“.

Na podlagi tega jasnega besedila imata torej edino le šolski voditelj pravico razpolagati s šolskimi prostori, nikakor pa ne predsedniki krajnih šol. svetov in ne občinski zastop. In ravno vsled tega pa pozivljemo vse šolske voditelje, da se postavijo vže enkrat na lastne noge in na ono stališče, ki jim veleva, ako imajo še kaj stanovskega ponosa v sebi, da šola bodi namenjena edino le svoje vzvišeni nalogi, vzgoji in pouku šolske mladine. Zaprite pa vrata vsem onim ljudem, ki so si prisvajali nadnaravno moč do šol in vaše veljave. Prepovejte torej v šolskih sobah vsako zborovanje, bodisi političnih ali nepolitičnih društev, istotako prepovejte v šolskih sobah tako imenovano velikonočno izpraševanje, oziroma zborovanjem raznih bratovščin, zakaj „enake pravice“ vsem. Ne bojte se zamere! Zamera gor' ali dol'!

Kakor smatramo mi cerkev za svet kraj, kjer se opravlja edino le božja služba in oznanjaj božja beseda, istotako smatramo šolo za svet kraj, kjer se čuj le vzgojevalna beseda učitelja.

Da pa ne pride med učiteljstvom in merodajnimi faktorji, ki si laste kljub jasnosti postav, še nekake nadpravice nad šolo in sploh nad vsem javnim življenjem, do kakih nepotrebnih prask, prosimo visoki c. kr. dežel. šol. svet, da izda podrobno navodilo vsem šolskim voditeljstvom, katere korporacije, oziroma osebe smejo vporablja šolske prostore v svoje namene.

Učiteljski pravnik.

Priobčuje „Pedagogiško društvo“ v Krškem.

(Dalje.)

Pravice v materjelnih zadevah.

Menjava s službami.

V tej zadevi govori § 34 kranjskega zakona z dne 9. sušca 1879 tako-le: „Vsled lastne želje se učitelj prestavi, če ali po redu za drugo službo prosi ali če menja za službo. Službo zamenjati dovoli po zaslišanju dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov deželni šolski svet“. Na Kranjskem je zdaj ložje s službami menjavati, ker ima učitelj z ozirom na svoja službena leta povsodi enake dohodke, naj služi kjer koli. Za preselitvene stroške se v tem slučaju šolske gosposke ne brigajo; to se morata pogovoriti tista dva sama, katera s službami menjata. Na Štajerskem je še vedno težje s službami menjati, ker so plače še vedno navezane nekoliko na službene kraje.